

УДК 339.92:636.4

ПЕРСПЕКТИВИ ІНТЕГРАЦІЇ УКРАЇНСЬКОЇ ГАЛУЗІ СВИНАРСТВА ДО ЄВРОПЕЙСЬКОГО ПРОСТОРУ

Н. Альохіна, аспірант

Львівський національний аграрний університет

Постановка проблеми. Україна обрала проєвропейський напрям розвитку, що означає зміну стандартів у всіх напрямках господарювання. Попри складні економічні умови, незважаючи на всі ризики й труднощі сучасних українських реалій, галузь свинарства України продовжує розвиватися, зростають загальні обсяги її виробництва. Досить високий рівень виробництва свинини на базі інтенсифікації галузі насамперед сприяє продовольчій незалежності держави, соціально-економічній стабільності суспільства. Підписання Угоди про асоціацію з Європейським Союзом має свої ризики для вітчизняного свинарства і водночас надає нові можливості, передусім стратегічні, з огляду на те, що галузь може піднятися на новий якісний рівень.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний теоретичний внесок у вирішення проблеми розвитку й підвищення ефективності виробництва свинини зробили вітчизняні науковці, такі як І. В. Свиноус, П. Т. Саблук, О. М. Шпичак, О. А. Шуст, М. П. Поліщук, Г. В. Ільїна та ін. Вони детально вивчали ситуацію, що склалася у свинарстві, а також запропонували шляхи виведення її з кризи.

Пошуку нових форм організації виробництва (утримання, відтворення, годівлі тварин), оцінці перспектив глобалізації, створенню інтеграційних формувань, розвитку маркетингових аспектів агробізнесу присвячені праці П. С. Березівського, В. Я. Месель-Веселяка, В. П. Рибалки. Однак перспективи ефективного розвитку свинарства, питання досягнення позитивної динаміки на ринку продукції свинарства потребують подальшого вивчення.

Постановка завдання. Мета нашого дослідження – проаналізувати особливості розвитку українського свинарства в умовах політичної та економічної нестабільності з огляду на євроінтеграційні прагнення нашої держави.

Виклад основного матеріалу. Для України 2015 є тяжким роком і водночас найважливішим за всі попередні двадцять чотири роки її незалежності. Нам доведеться не лише зупинити зовнішнього агресора, а й довести, що наша держава може зробити якісний перехід в європейське співтовариство та зайняти конкурентне місце на ринку. Після підписання Угоди про асоціацію та вільну торгівлю з ЄС двері для України на європейські ринки відкриті. Тому однією з ключових умов подальшого розвитку галузі є розширення можливостей збуту продукції свинарства. Вітчизняні свинарі, долаючи всі перешкоди, нарощують виробничі потужності, шукають нові ринки збуту й намагаються стандартизувати основні аспекти своєї діяльності відповідно до європейських норм. Закриття російського ринку, пошук і переорієнтація на інші ринки свинини, хоч і створили труднощі для галузі, але суттєво не позначилися на зовнішній торгівлі. Так, у 2015 році експорт свинини з України виріс на третину на тлі дворазового зниження імпорту. Цьому посприяла і девальвація гривні, яка зробила нашу свинину конкурентоспроможною на зовнішніх ринках, оскільки цінова пропозиція вітчизняної свинини становить \$1,6 за один кілограм (у 2013 році – \$2,3/кг). Основним покупцем української свинини в цьому році є Молдова, яка більш ніж утричі наростила попит на неї (близько 60% від загального українського експорту). Заморожену свинину також постачають у В'єтнам, Грузію і Вірменію.

Україна отримала на 2015 рік безмитну квоту на поставки 40 тис. т свинини, проте на ринок Європи буде допущена лише та продукція, яка вироблена за відповідними нормами, правилами й регламентами Європейського Союзу [4]. Насамперед це стосується стандартів забою. Поки підприємства проходять модернізацію, на часі звернути увагу і придивитися до ринків Японії, Китаю та Південної Кореї – країн, які зараз розвиваються найактивніше і відчувають гострий дефіцит у м'ясі свиней [5]. Звичайно, в нас вже є позитивні зрушення в цьому напрямі і європейська сторона це вже відмітила. Напрацьовані законодавчі ініціативи (прийняття змін до Законів України «Про ідентифікацію та реєстрацію тварин» та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо харчових продуктів»). Ці зміни передбачають відповідність законодавства України законодавству ЄС. Але законодавчі ініціативи мають відповідати реаліям, і тут треба зазначити, що серед виробників – більшість старих підприємств, які не відповідають вимогам Євросоюзу. Цілком зрозуміло, що певний час спостерігатиметься досить серйозний конкурентний тиск з боку європейських виробників, однак це якраз і допоможе пришвидшити модернізацію галузі, бо стратегічно виживатимуть ті підприємства, які провели модернізацію, реінжиніринг. Водночас нові підприємства вже орієнтуватимуться на стандарти ефективності й якості європейського зразка. Вони дотримуватимуться тих правил і того рівня ефективності, які є в Європі. Останнім часом спостерігається тенденція до покращання ситуації, зокрема збільшується кількість нових свинарів, навіть серед тих осіб, які до цього не були пов'язані зі сільським господарством; створюються

нові агрохолдинги; надходять зарубіжні інвестиції. Виробники продукції свинарства намагаються стандартизувати основні аспекти своєї діяльності відповідно до європейських норм. Більшість наших модернізованих виробництв використовує інтенсивну генетику, відмовляється від антибіотиків у кормах і стимуляторів росту. У нас вже досить багато виробників, які мають високий конкурентний рівень і які б могли претендувати на сертифікацію Європейським Союзом. Однак для конкурентоспроможності підприємств, оскільки встояти під час економічної кризи вдасться тільки сучасним підприємствам з ефективним підходом до виробництва, необхідно поліпшення інвестиційного клімату в країні, доступність довгострокових кредитів з адекватною ставкою, яка дає змогу працювати не тільки на банк. Є ще дієва програма відшкодування ставки за кредитами, але вона поки що тільки анонсована урядом [3, с. 49–53].

Українські й зарубіжні інвестори, хоч і розглядають вітчизняне свинарство як привабливу і прибуткову галузь, з деякими побоюваннями та пересторогами ставляться до вкладання коштів. Причин цьому є кілька. Передусім нестабільність українського законодавства, яке спрогнозувати ніхто не може. Крім того, стан самих господарств далеко не завжди є ідеальним. Інвесторів непокоїть питання політичної стабільності. Інша проблема, специфічна для України – подолання корупції. Численні ж закони створюють лише бюрократичні перепони сільсько-господарським підприємствам.

Однак, незважаючи на всі виклики й труднощі сьогодення, свинарство України продовжує розвиватися: у 2014 році лише серед господарств Асоціації свинарів України (АСУ) було запущено чотири нові свинокомплекси.

Динаміка поголів'я свиней весь час коливається, постійно виникають якісь фактори, що впливають на ринок і не дають змоги досягти стабільного тренду розвитку галузі. Упродовж 2014 року відбувалося скорочення поголів'я свиней. Так, за даними Держкомстату, станом на 1 січня 2015 року в Україні налічується 7,35 млн голів свиней, що на 6,6 % менше порівняно з відповідним періодом минулого року. При цьому поголів'я свиней утримується у сільськогосподарських підприємствах. На початок року таке поголів'я становило 3,7 млн голів, що менше від минулорічного на 1,6 %. В індивідуальних господарствах свиней поменшало на 9 % – до 3,6 млн голів [2; 5].

Цьогорічна ситуація у свинарстві України стабілізувалася й спостерігалось збільшення поголів'я свиней. Станом на 1 травня 2015 року поголів'я свиней досягло 7,45 млн голів, що більше порівняно з початком року на 1,4 % (без урахування АР Крим, м. Севастополя, частини зони проведення антитерористичної операції). При цьому за січень-квітень поточного року поголів'я свиней у сільськогосподарських підприємствах збільшилося на 45,6 тис. гол., в індивідуальних господарствах – на 56 тис. голів [1].

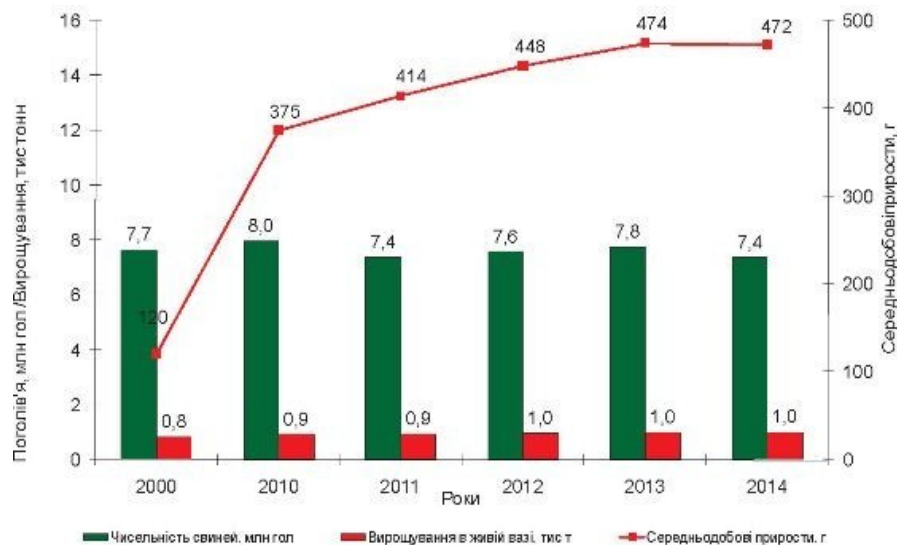

Рис. Динаміка поголів'я та вирощування свиней в Україні [2].

Скорочення удвічі ввозу іноземної свинини позитивно позначилося на розвитку внутрішнього ринку. Фактичний рівень самозабезпечення свининою у 2014 році зріс до 87 %, тобто на 10 % більше від минулорічного показника. Це означає, що українці стали їсти більше саме вітчизняної свинини. Правда, на жаль, соціально-економічні негаразди в країні, девальвація гривні вдарили по гаманцю, знизивши купівельну спроможність. Як наслідок, споживання свинини на одну особу скоротилося в середньому на 1 кг на рік (у 2014 р., за попередніми даними, цей показник складе 20,8 проти 21,8 кг – у 2013 р.) [2].

Висновки. Ринок ЄС Україні необхідно завойовувати в будь-якому разі, намагатися відповідати тим стандартам, які цей ринок висуває. Це своєрідні ворота на світовий ринок. Проте скільки б ми не переймали досвід закордонних фермерів, Україна повинна знайти свій шлях, власну українську модель прибуткового свинарства.

Бібліографічний список

1. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ukrstat.gov.ua/>.
2. Статистичний щорічник Львівської області, 2014 рік / Головне управління статистики у Львівській області / С. І. Зимовіна (відп. за вип.). – Львів, 2013. – Ч. 1. – 365 с.
3. Талавира М. П. Теоретичні основи ефективності виробництва свинини в ринкових умовах / Талавира М. П., Талавира О. М. // Економіка АПК. – 2012. – № 3. – С. 49–53.
4. Маслак О. Розвиток вітчизняного ринку свинини [Електронний ресурс] / О. Маслак // Агробізнес сьогодні. – 2015. – №11(306). – Режим

доступу :<http://www.agro-business.com.ua/ekonomichnyi-gektar/3181-rozvytok-vitchyznianogo-rynku-svynyny.html>.

5. Україна у 2014 році наростила виробництво всієї продукції тваринництва – Держстат [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ua.korrespondent.net/business/economics/3318808>.

Альохіна Н. Перспективи інтеграції української галузі свинарства до європейського простору

Розглянуто сучасний стан розвитку свинарства в Україні. Проаналізовано перспективи інтеграції української галузі свинарства до європейського простору. Проаналізовано динаміку поголів'я та вирощування свиней в Україні. Наведена динаміка показників імпорту та експорту продукції свинарства в Україні.

Ключові слова: ринок, імпорт, експорт, інтеграція.

Alokhina N. Integration prospects of Ukrainian pig farming branch to European space

In the article the current state of pig production in Ukraine is considered. Integration prospects of Ukrainian pig farming branch to European space are analyzed. Dynamics of livestock and pig production in Ukraine is analyzed. Dynamics of imports and exports products indicators in Ukraine is provided.

Key words: market, imports, exports, integration.

Алехина Н. Перспективы интеграции украинской отрасли свиноводства в европейское пространство

Рассмотрено современное состояние развития свиноводства в Украине. Проанализированы перспективы интеграции украинской отрасли свиноводства в европейское пространство. Проанализирована динамика поголовья и выращивания свиней в Украине. Приведена динамика показателей импорта и экспорта продукции свиноводства в Украине.

Ключевые слова: рынок, импорт, экспорт, интеграция.